

**REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY
ŚRODOWISKA
w BIAŁYMSTOKU
15-554 Białystok, ul. Dojlidy Fabryczne 23**

WPN.611.3.1.2024.MW

Białystok, dnia 16 lutego 2024 r.

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych
w Białymstoku**

W odpowiedzi na wniosek znak ZS.6004.3.2021 z dnia 18 stycznia 2024 r. (data wpływu 19 stycznia 2024 r.), dotyczący zaopiniowania uzupełnionego projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Pomorze na lata 2023 - 2032 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000, zgodnie z art. 54 ust. 1, art. 46 ust. 1 pkt 3 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.) **Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przedstawia opinię do przedłożonych dokumentów.**

Głównym celem opracowania projektu planu urządzenia lasu (zwany dalej PUL) jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu. Realizacja tego celu w specyfice Nadleśnictwa Pomorze będzie polegać m. in. na podnoszeniu odporności drzewostanów na działanie czynników abiotycznych i biotycznych, poprzez stopniową przebudowę litych drzewostanów jednogeneracyjnych, na wielogatunkowe z udziałem drzew liściastych o zróżnicowanej strukturze wiekowej.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 ze zm.) Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w Białymstoku przedłożył Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Białymstoku do zaopiniowania następujące dokumenty: Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Pomorze na lata 01.01.2023 - 31.12.2032, Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Pomorze obręby: Czarna Hańcza, Pomorze na okres od 1.01.2023 r do 31.12.2032 r., Program Ochrony Przyrody (POP) Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Pomorze, opisy taksacyjne z określonymi zabiegami, mapy oraz dane przestrzenne.

W związku z art. 53 ustawy OOŚ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismem znak: WPN.611.1.2021.MW z dnia 2 lutego 2021 r. określił zakres i stopień szczegółowości wymagany w prognozie do PUL dla Nadleśnictwa Pomorze.

Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w ramach uzupełnienia dokumentów przeanalizował zabiegi gospodarcze pod kątem nowych inwentaryzacji przyrodniczych wykonanych w ramach projektu „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”. Dodatkowo, zgodnie z oczekiwaniami Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w Warszawie, zwiększono powierzchnię lasów ochronnych. W związku z wprowadzeniem większych zmian w dokumentacji Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych zwróciła się ponownie o zaopiniowanie przygotowanych dokumentów.

Prognoza przedstawia m. in. oddziaływanie na różnorodność biologiczną na 3 poziomach (populacyjnym, gatunkowym i ekosystemowym), ludzi, rośliny, grzyby i zwierzęta, wodę i powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra kultury materialnej. Osobnym, szerzej analizowanym i ocenianym zagadnieniem jest wpływ ustaleń planu na gatunki i siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000.

W prognozie analizowano wpływ dokumentacji urzędniowej lasu na formy ochrony przyrody. Spośród obszarowych form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajdują się:

- ✓ rezerваты przyrody (Kukle, Łempis, Pomorze, Tobolinka);
- ✓ obszary chronionego krajobrazu (Pojezierze Sejneńskie, Puszcza i Jeziora Augustowskie);
- ✓ pomniki przyrody;
- ✓ strefy ochrony gatunkowej roślin i zwierząt;
- ✓ obszar Natura 2000 Puszcza Augustowska PLB200002 ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, Nr. 25 poz. 133) dla którego nie ma obowiązującego dokumentu planistycznego;
- ✓ obszar Natura 2000 Ostoja Augustowska PLH200005 zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Augustowska (Dz.U. 2021 poz. 1397) dla którego został ustanowiony Plan Zadań Ochronnych - *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013 r. (Dz. U. Woj. Podl., 2014r. poz. 137) zmienione Zarządzeniem z dnia 4 listopada 2020 r. (Dz. U. Woj. Podl., 2020r. poz. 4651);*
- ✓ obszar Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie PLH200007 zatwierdzony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie specjalnego

obszaru ochrony siedlisk Pojezierze Sejneńskie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1333) dla którego został ustanowiony Plan Zadań Ochronnych - *Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 13 maja 2014 r. (Dz. U. Woj. Podl., 2014r. poz. 1947)*;

Według danych będących w posiadaniu RDOŚ w Białymstoku, na gruntach objętych Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Pomorze w ramach obszaru Natura 2000 Puszcza Augustowska stwierdzono szereg stanowisk gatunków ptaków, m.in. jarząbka, lelka, lerki, siniaka, sóweczki, trzmielojada, włochatki, zimorodka, dzięcioła czarnego, dzięcioła zielonosiwego. Zgodnie z dokumentacją projektu planu zadań ochronnych wspomnianego obszaru, dla zapewnienia ochrony siedlisk przedmiotowych gatunków ptaków zaleca się m. in. utrzymać na poziomie nadleśnictw drzewostany w wieku powyżej 120 lat, a także zaniechać stosowania rębni zupełnej w drzewostanach w wieku 150 lat i starszych. Natomiast zgodnie z PUL w miejscu występowania niektórych gatunków ptaków zaplanowano zabiegi gospodarcze (rębnie zupełne, rębnie gniazdowe, rębnie stopniowe). W związku z tym, w ramach planowanych prac urządzeniowych wskazane jest stosowanie następujących zaleceń ochronnych: utrzymywać drzewostany w wieku powyżej 120 lat oraz zaniechać stosowania rębni zupełnej w drzewostanach w wieku 150 lat i starszych, zabiegi gospodarcze wykonywać poza okresem lęgowym, pozostawić drzewa dziuplaste. W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględniono powyższe zalecenia poprzez określenie działań ograniczających negatywne oddziaływanie Planu Urządzania Lasu, tj. pozostawienie drzew dziuplastych, części starodrzewu, wykonywanie prac pozyskaniowych w okresie pozalęgowym. Nie stwierdza się znaczącego oddziaływania zabiegów gospodarczych na liczebność populacji, zasięg i powierzchnię siedlisk ptaków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Augustowska.

Zgodnie z obowiązującymi Planami Zadań Ochronnych obszarów Natura 2000 Ostoja Augustowska i Pojezierze Sejneńskie, na gruntach Nadleśnictwa Pomorze występują gatunki zwierząt, roślin oraz siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony wspomnianych obszarów. Dodatkowo, na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w latach 2018-2022 zostały wykonane inwentaryzacje przyrodnicze, w ramach zrealizowanego przez tut. Urząd projektu POIŚ pn. „Inwentaryzacja cennych siedlisk przyrodniczych kraju, gatunków występujących w ich obrębie oraz stworzenie Banku Danych o Zasobach Przyrodniczych”. Wyniki przeprowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych nie zostały jeszcze ujęte w PZO ww. obszarów, jednakże stanowią ważne uzupełnienie informacji o przedmiotach ochrony tych obszarów.

Według danych będących w posiadaniu RDOŚ w Białymstoku, na gruntach objętych Planem Urządzania Lasu Nadleśnictwa Pomorze w ramach obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych: 6120 – Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe, 7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska, 91D0 – Bory i lasy bagienne, 9170 – Grądy subkontynentalne, 91E0 – Łęgi wierzbowe i topolowe, olszowe i

jesionowe. Działania zawarte w PUL odnoszą się wyłącznie do powierzchni leśnej, w związku z czym nie zaplanowano zabiegów gospodarczych na siedliskach 6120 i 7140.

Analiza zabiegów gospodarczych zaplanowanych w Planie Urządzenia Lasu pod kątem zachowania siedlisk przyrodniczych nie wykazuje możliwości zaniku lub zmniejszenia ich powierzchni. Dla siedlisk przyrodniczych 9170, 91E0, 91D0 określono w PZO obszar Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie zadania ochronne m.in. wyłączenie z gospodarki leśnej. Prognoza wykazała pewne niezgodności z obowiązującym PZO, które ujawniają się w przypadku nałożenia przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 na nowy przebieg granic wydzieleń drzewostanowych z przypisanymi do nich zabiegami gospodarczymi. Biorąc pod uwagę obowiązujący Plan Zadań Ochronnych w dokumentacji (Prognozie oddziaływania na środowisko oraz Programie ochrony przyrody) zapisano, że działania gospodarcze w obszarach niezgodności PZO z zapisami Planu nie będą realizowane. Zgodnie z Zarządzeniem nr 40 Dyrektora Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku z dnia 21 października 2020 r. w sprawie procedury obserwacji przyrodniczych oraz analizy wpływu zabiegów gospodarczych na różnorodność biologiczną w lasach, dodatkowo i wprost obliguje się służby terenowe nadleśnictw ww. RDLP do przestrzegania zapisów PZO, cyt.: „każdy leśniczy otrzymuje wyciąg z PZO w zakresie działań ochronnych zaplanowanych dla poszczególnych przedmiotów ochrony i ich lokalizacji. Są one nadrzędne w stosunku do PUL”. Wspomniany w dokumentacji zapis powinien zabezpieczyć właściwe przestrzeganie obostrzeń wynikających z Planu Zadań Ochronnych Obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych.

W obrębie zaplanowanych działań gospodarczych stwierdzono występowanie gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru, tj. sasanka otwarta. Nie stwierdzono znaczącego oddziaływania zabiegów na dany gatunek. Pozostałe przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie występują poza obszarem zabiegów gospodarczych. Nie stwierdzono znaczącego oddziaływania zabiegów zaplanowanych w PUL na te przedmioty ochrony.

Analiza zabiegów zaplanowanych w PUL pod kątem wpływu na gatunki roślin, zwierząt oraz siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie, przy stosowaniu zapisanych działań minimalizujących, nie wykazała negatywnego wpływu projektowanych działań gospodarczych na wspomniany obszar Natura 2000.

Według danych będących w posiadaniu RDOŚ w Białymstoku, na gruntach objętych Planem Urządzania Lasu Nadleśnictwa Pomorze w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych: 9170 – Grądy subkontynentalne, 91D0 – Bory i lasy bagienne, 91E0 – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe.

Analiza zabiegów gospodarczych zaplanowanych w Planie Urządzenia Lasu pod kątem zachowania siedlisk przyrodniczych nie wykazuje możliwości zaniku lub zmniejszenia ich

powierzchni. Dla siedlisk przyrodniczych 9170, 91E0, 91D0 określono w PZO obszar Natura 2000 Ostoja Augustowska zadania ochronne m.in. wyłączenie z użytkowania rębego (bądź rębego i przedrębego). Prognoza wykazała pewne niezgodności z obowiązującym PZO, które ujawnią w przypadku nałożenia przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 na nowy przebieg granic wydzieleń drzewostanowych z przypisanymi do nich zabiegami gospodarczymi. Biorąc pod uwagę obowiązujący Plan Zadań Ochronnych w dokumentacji (Prognozie oddziaływania na środowisko oraz Programie ochrony przyrody) zapisano, że działania gospodarcze w obszarach niezgodności PZO z zapisami Planu nie będą realizowane. Zgodnie z Zarządzeniem nr 40 Dyrektora Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku z dnia 21 października 2020 r. w sprawie procedury obserwacji przyrodniczych oraz analizy wpływu zabiegów gospodarczych na różnorodność biologiczną w lasach, dodatkowo i wprost obliguje się służby terenowe nadleśnictw ww. RDLP do przestrzegania zapisów PZO, cyt.: „każdy leśniczy otrzymuje wyciąg z PZO w zakresie działań ochronnych zaplanowanych dla poszczególnych przedmiotów ochrony i ich lokalizacji. Są one nadrzędne w stosunku do PUL”. Wspomniany w dokumentacji zapis powinien zabezpieczyć właściwe przestrzeganie obostrzeń wynikających z Planu Zadań Ochronnych Obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych.

Planowane zabiegi przeanalizowano również pod kątem aktualnych inwentaryzacji przyrodniczych. Wykazano obszary kolizyjne tj. miejsca z zaplanowanymi zabiegami gospodarczymi i potwierdzonym siedliskiem przyrodniczym będącym przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska. W dokumentacji zapisano zabiegi minimalizujące wpływ zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze. Zalecono aby przed rozpoczęciem wykonywania zabiegów gospodarczych w terenie zlokalizować granicę siedliska przyrodniczego przy pomocy odbiornika GPS na podstawie danych przestrzennych stanowiących załącznik do inwentaryzacji. W przypadku wskazań rębnych ujętych w PUL należy bezwzględnie lokalizować kępy ekologiczne do naturalnego rozpadu w miejscu występowania siedliska przyrodniczego, w miarę potrzeb zachowując także niezbędny bufor gwarantujący zachowanie trwałości siedliska. W przypadku wskazań pielęgnacyjnych i przedrębnych ujętych w PUL, w miejscu występowania płatu siedliska przyrodniczego należy odstąpić od wykonania zabiegów gospodarczych.

W obrębie zaplanowanych działań gospodarczych stwierdzono występowanie gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru, tj. sasanka otwarta, haczykowiec (sierpowiec) błyszczący. Nie stwierdzono znaczącego oddziaływania zabiegów na siedliska przedmiotowych gatunków. Pozostałe przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska występują poza obszarem zabiegów gospodarczych. Nie stwierdzono znaczącego oddziaływania zabiegów zaplanowanych w PUL na te przedmioty ochrony.

Analiza zabiegów zaplanowanych w PUL pod kątem wpływu na gatunki roślin, zwierząt oraz siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Augustowska nie wykazała negatywnego wpływu projektowanych działań gospodarczych na wspomniany obszar Natura 2000. Należy jednak mieć na uwadze

konieczność wzmożonego przestrzegania obostrzeń we wykazanych w dokumentacji obszarach kolizji Planu Urządzania Lasu z Planem Zadań Ochronnych a także z wynikami najnowszych inwentaryzacji przyrodniczych.

Po analizie przedłożonej do uzgodnienia dokumentacji PUL można uznać, że realizacja planowanych działań gospodarczych zawartych w Planie Urządzanie Lasu Nadleśnictwa Pomorze na lata 2023 – 2032 nie przyczyni się do ograniczenia lub uniemożliwienia celów Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory na podstawie której wyznaczono obszary Natura 2000 Pojezierze Sejneńskie, Ostoja Augustowska oraz Dyrektywy 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa na podstawie której utworzono obszar Natura 2000 Puszcza Augustowska, w związku z czym zostanie zachowana właściwa integralność ww. obszarów Natura 2000

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Białymstoku

Beata Bezubik
/podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
2. a/a

Do wiadomości:

1. Nadleśnictwo Pomorze